

Aandacht voor de fauna maar zonder vaste beheersregels

Herstelmaatregelen in het kader van OBN zijn uiteraard bedoeld om de negatieve effecten van verzuring, vermesting en versnippering op te heffen. Helaas werken de maatregelen niet altijd alleen maar positief. Voor de vegetatie vaak wel, maar voor de fauna ligt dat vaak net even anders. De afgelopen jaren heeft het Deskundigenteam Fauna onderzocht op welke manier de herstelmaatregelen in droge heideterreinen uitgevoerd moeten worden zodat de fauna er tenminste geen schade van ondervindt.

Geen grote rampen

De voorbeelden zijn inmiddels wel bij de meeste beheerders bekend. Bij het grootschalig opschonen van meerdere vennen bij elkaar op het verkeerde tijdstip, werden de eieren of larven van dieren meegenomen. Bij het grootschalig plaggen of maaien

van heideterreinen waren soms in één klap alle leefgebieden van sommige hagedissen, muizen of insecten verdwenen. Ook de afwisseling in milieus, voor dieren vaak van essentieel belang, verdween plotsklaps bij grootschalige ingrepen. Met alle negatieve gevolgen van dien.

Het Deskundigenteam Fauna heeft sinds haar oprichting regelmatig de noodklok geluid en beheerders er op gewezen dat dit soort effecten kunnen optreden. Volgens Jan Holtland van Staatsbosbeheer en lid van het deskundigenteam is in de praktijk dit geluid goed opgepakt en vinden er wat dit betreft 'geen grote rampen' meer plaats. Maar dat neemt niet weg dat er hier en daar nog wel degelijk wat te verbeteren valt. Daarom heeft het deskundigenteam een rapport gemaakt waarmee beheerders kunnen beoordelen welke maat-

regelen op welke plaatsen het meest geschikt zijn. En vooral op welke manier ze het beste uitgevoerd kunnen worden. Zodat in de toekomst het herstelbeheer niet alleen meer gericht is op het herstel van de vegetatie maar op het herstel van het volledige ecosysteem, dus inclusief fauna.

Tips

Per maatregel in droge heideterreinen geven de onderzoekers aan wat de maatregel inhoudt en vooral wat het doel is van de maatregel. Vervolgens bespreken ze wat de eventuele negatieve effecten kunnen zijn. Zo heeft maaien, net als plaggen, als na-deel dat er vrij homogene vlakken kunnen ontstaan met scherpe grenzen tussen gemaaide en niet gemaaide delen. Daarmee gaat de variatie in vegetatiestructuur en microklimaat achteruit. Maaien bevordert ook dat er een lage,

dichte vegetatie ontstaat zonder open plekken. Daarnaast wordt het microreliëf van de bodem genivelleerd door het gewicht van grote machines, vooral in natte vegetaties en kunnen mos- en korstmosvegetaties tijdens het maaien zwaar beschadigd worden. Bij het maaien en afvoeren wordt het grootste deel van de fauna van de standplaats afgehaald. En omdat het afvoeren van voedingsstoffen bij maaien niet erg snel gaat, zal er vaak gemaaid moeten worden en dat verstrekt de negatieve effecten van maaien. Vervolgens geeft het boekje een aantal overwegingen om de maatregel juist niet uit te voeren. Oude heidevegetaties regenereren slecht en het is dan ook beter om die niet te maaien, ook is het niet goed om vochtige Dopheide- en Kraaiheidevegetaties te maaien. Maar ook praktische redenen, zoals een te natte bodem of het feit dat er geen geschikte apparatuur voorhanden is, kunnen redenen zijn om dan maar niet te gaan maaien. Voor beheerders die vervolgens toch kiezen voor, in dit voorbeeld, maaibeheer, geven de deskundigen een aantal tips mee: gebruik zo min mogelijk grote machines, maai niet alles in een keer, laat ook wat bomen en struiken tijdens het maaien staan, en laat

het maaisel nog een paar dagen liggen zodat de fauna nog eruit kan ontsnappen.

Geen standaard-procedures

Op deze manier bespreken de deskundigen behalve het maaien ook nog de maatregelen plaggen, begrazen, baggeren, hydrologische maatregelen, bekalken. Na het lezen weet de beheerder heel veel, maar krijgt geen uitsluitsel over hoe het best te handelen. Joost Vogels van de Universiteit Nijmegen heeft het rapport op basis van de beschikbare informatie geschreven. Aan hem de vraag of dat niet eigenlijk de bedoeling was: een handreiking voor beheerders over hoe ze de maatregelen moeten uitvoeren. “We hebben daar niet voor gekozen. We vinden het juist belangrijk om beheerders duidelijk te maken dat het geen standaard-procedures zijn. Elk terrein heeft zijn eigen karakteristieken en elke keer zal een beheerder moeten uitzoeken welke maatregel of combinatie van maatregelen daar het beste is. En dus ook welke maatregel welke risico's heeft voor de fauna. De boodschap voor beheerders moet zijn dat ze elke keer, bij elke maatregel zelf moeten blijven nadenken over het

doel dat ze er mee hebben en de wijze van uitvoering.”

Korhoenders

Want het mag dan lijken dat alles bekend is, en dat van alle maatregelen wel het effect bekend is, de waarheid ligt anders. Zo bezocht het Deskundigenteam Fauna onlangs nog de Holterberg. Het is een van de weinig locaties nog waar het korhoen broedt. De laatste jaren werd het aantal broedparen steeds kleiner tot vorig jaar het opeens weer steeg. Beheerder Tom Klomphaar vraagt de deskundigen hoe dat nu zou kunnen. De afgelopen jaren is hier weliswaar het bos voor een groot deel weggehaald ten behoeve van de korhoenders, maar dat is elders ook gedaan en daar komen ze niet terug. De vossen misschien? Zijn die op die andere plaatsen een probleem? Zou kunnen maar de grondbroeders als veldleeuwerik en nachtzwaluw doen het daar wel goed en hebben blijkbaar geen last van de vossen. De verzuring dan die hier misschien minder is dan elders? Wie weet. Of is het wellicht de overmaat aan vossebes en bosbes die het voor de korhoenders zo aantrekkelijk maken? Een enkele oorzaak is niet aan te wijzen. Wel is het duidelijk dat er meerdere factoren op elkaar inspelen. Zeker is dat de huidige combinatie van factoren blijkbaar goed (genoeg?) zijn voor de korhoenders. En hoe dat dan precies in elkaar zit, daar zou het deskundigenteam dan ook graag verder onderzoek aan doen. Het idee is om de komende jaren onder andere middels historisch onderzoek, heel nauwkeurig te kijken hoe vroeger het heidesysteem in elkaar zat en functioneerde in de omgeving om vervolgens daaruit conclusies te kunnen trekken over geschikte maatregelen voor het huidige beheer. Ook zijn er plannen om door middel van fysiologisch onderzoek te gaan kijken hoe de voedselwebrelaties in de heidesystemen functioneren en of er wellicht deficiënties zijn in het systeem.

Laagveenonderzoek mondt uit in praktische veenloper

Grote delen van met name Zuid- en Noord-Holland, Utrecht, Overijssel en Friesland hebben een bodem van laagveen waarin petgaten, sloten en plassen liggen. Net als zoveel andere natuur in Nederland hebben ook deze laagveenwateren te kampen met verdroging, vermesting, verzuring en versnippering. Het deskundigenteam Laagveenwateren heeft de afgelopen drie jaar onderzoek gedaan naar het functioneren van het laagveen en het herstel van biodiversiteit, en komt nu al met concrete praktische aanbevelingen voor beheerders.

Leon Lamers is opgetogen. Hij heeft deze week gehoord dat een deel van de Reeuwijkse plassen opeens een stuk helderder is. Vorig jaar schijnt het zelfs voor het eerst sinds lange tijd echt helder te zijn geweest, hoorde hij ook. Dus geen groene soep, geen troebel water, maar gewoon een mooie veenplas waar je een aardig stuk naar beneden kunt kijken. Herstelmaatregelen zijn er voor zover hij weet niet uitgevoerd. Afgezien van een grotere vraag naar water in het zuidelijke deel, waardoor het heldere gedeelte wat meer geïsoleerd was. En de Reeuwijkse plassen maken nu net deel uit van zo'n gebied waar je herstel eigenlijk niet zomaar had verwacht. Maar goed, dat doet er niet toe, zodra hij even tijd heeft, gaat hij kijken, ook al staan deze plassen niet op de lijst van OBN-onderzoeklocaties.

Leon Lamers is coördinator van het onderzoek aan laagveenwateren. Eind april was het onderzoeksrapport van de eerste fase klaar. Binnenkort verschijnt het in druk. In dat rapport doet het deskundigenteam al heel concrete aanbevelingen en staat er zelfs al een eerste aanzet in voor de veenloper, een sleutel voor beheerders.

Jeroen Geurts

Een stappenplan voor beheerders om tot de juiste keuze van beheersmaatregelen te komen, gericht op het herstel van karakteristieke water- en oeverplanten, fauna en plankton. Maar ook op herstel van verlanding, karakteristiek voor laagvenen. Het lijkt er dus op dat er al veel bekend is. Maar het nieuws over Reeuwijk suggereert dat er ook nog veel verrassingen kunnen optreden.

“We snappen inderdaad al veel. En de kennis die we hebben en waar beheerders iets mee kunnen, willen we zo snel mogelijk ter beschikking stellen. We doen het immers allemaal voor de beheerders. De eerste fase van het onderzoek was vooral gericht op het vinden van oorzakelijke verbanden tussen water- en veenkwaliteit, planktensamenstelling, vegetatie, fauna en beheer. In dat

Rectificatie Schaapskuddes

In de vorige OBN-nieuwsbrief stond dat er geen subsidie meer wordt verstrekt aan schapenhouders voor het begrazen van natuurterreinen. Dit is niet waar, er wordt nog steeds subsidie verstrekt. Wel is het Besluit natuurbeheer schaapskuddes aangepast. In het Besluit natuurbeheer schaapskuddes zijn de subsidiebedragen verhoogd en is het doel van subsidieverlening nauwkeuriger afgebakend. Het doel van subsidieverlening betreft het leveren van een bijdrage aan doelmatig natuurbeheer door gehoede schaapskuddes in natuurterreinen. Hiermee wordt het besluit afgebakend ten opzichte van de werkingssfeer van de Subsidieregeling zeldzame landbouwhuisdierrassen. In de praktijk bleek hierover onduidelijkheid te bestaan.

Jeroen Geurts

onderzoek hebben we ons tot nu toe vooral gericht op de kleinere plassen omdat je daar veel gemakkelijker ingrepen kunt doen. Je hebt een geïsoleerde plas waar je een maatregel kunt nemen zonder dat dit grote invloed heeft op de omgeving. Bij grote plassen is dat veel ingewikkelder. Bovendien hebben we het idee dat grote plassen ook moeilijker zijn omdat ze veel meer onder invloed staan van bijvoorbeeld wind en menselijke invloeden zoals recreatie. Maar goed, het feit dat een deel van de Reeuwijkse plassen nu helder is, is alleen maar prima en ik ben erg benieuwd wat daar is gebeurd.”

Onderzoek de waterbodem!

Ondanks het feit dat de onderzoekers het laagveensysteem nog niet helemaal in de vingers hebben, straalt het rapport wel uit dat er ook al veel dingen wel bekend zijn over laagveenwateren. In ieder geval is het probleem duidelijk. Want wat is er nu eigenlijk aan de hand? Laagveenwateren zijn ondiep. Hoewel het water dat wordt ingelaten veel minder fosfaat bevat dan in de jaren tachtig, bevat het nog veel sulfaat en chloride, en is het vaak harder

dan het van nature zou zijn. De bodem, die in het verleden opgeladen is met fosfaat reageert hierop sterk, waardoor fosfaat versneld vrijkomt. Door die eutrofiëring is er een overmaat aan algen, met als gevolg troebel water. En dat zorgt er weer voor dat er geen typische laagveen waterplanten meer groeien. De afgelopen decennia zijn er met wisselend resultaat diverse maatregelen uitgevoerd. Waar mogelijk is het ingelaten water eerst gedefosfateerd. Als dat al helder water tot gevolg had, dan was het vaak van korte duur. Een andere maatregel, het wegvangen van karpers en brasems, heeft tot gevolg dat er weer meer ruimte is voor algenetende watervlooiën. Resultaat: minder algen, helderder water, en dus ook meer waterplanten. Ook dat lukt soms. Toch blijken deze maatregelen zelden een blijvend effect te hebben. Volgens Leon Lamers komt dat omdat er tot nu toe te weinig aandacht is geweest voor de veenbodems zelf. “Als wij berekenen hoeveel fosfaat er wordt ingelaten in een gebied, en vervolgens de fosfaatconcentraties gaan meten in dat gebied, zie je meteen dat er iets aan de hand moet zijn: het systeem zelf levert ook fos-

faat. Dat fosfaat zit in de bodem en komt langzaam maar zeker beschikbaar. Je kunt dus allerlei maatregelen nemen, maar zolang de waterbodems zelf fosfaat blijven leveren, hebben de maatregelen dus niet zo veel effect. Daarnaast wervelt het sterk afgebroken, fijne slib erg gemakkelijk op waardoor het water troebel blijft. Onze belangrijkste conclusie aan beheerders is dan ook dat ze behalve het water, ook in de waterbodem en het bodemvocht moeten gaan meten omdat deze voor een groot gedeelte de waterkwaliteit bepalen. Dit kan op een eenvoudige manier”

Flexibel peilbeheer

Want behalve een hoge fosfaatconcentratie, bevatten de wateren ook een hoge sulfaatconcentratie die voor een deel te wijten is aan het inlaten van sulfaatrijk water. Daarnaast zorgt een hoge nitraatbelasting van de omgeving, door de oxidatie van pyriet, voor sulfaatverrijking. Deze verrijking zorgt ervoor dat er nog meer fosfaat vrijkomt uit de waterbodem, doordat sulfide (rotte-eierengas) gevormd wordt. IJzer in de bodem kan hierdoor slechter fosfaat binden. “Je zit dus met een heel reactieve waterbodem waar je als

beheerder iets mee moet. Daar zijn een paar oplossingen voor. Theoretisch het meest simpele maar natuurlijk niet erg realistisch is om jaarlijks een enorme bak ijzer in het water te gooien dat het fosfaat kan binden. Dit raakt op de meeste plaatsen echter zo snel op, dat er ieder jaar vrachtauto's ijzer nodig zouden zijn. Vermindering van het inlaten van ongunstig water is een belangrijke maatregel om het vrijkomen van fosfaat te laten afnemen. Hierdoor is een aantal laagveenwateren recentelijk in korte tijd hersteld, hoewel de oevervegetatie nog achterloopt. Een andere mogelijkheid is om een flexibel peilbeheer in te stellen. Als een veenbodem regelmatig even droog staat, zal het fosfaatgehalte snel dalen omdat ijzer het fosfaat beter bindt. Bovendien kan bij een tijdelijk lager zomerpeil zowel de onderwater- als overvegetatie zich beter ontwikkelen. Veel ingrijpender is om de veenbodem te baggeren tot aan de veenlaag waar geen fosfaat meer zit. Dit kan een prima maatregel zijn, maar in de praktijk blijkt het moeilijk om genoeg af te graven. Als je namelijk niet alle fosfaatverzadigde bodem weghaalt, dan zorg je zelfs voor een groter probleem: er komt weer verse, fosfaatrijke veenbodem bovenop te liggen met alle negatieve gevolgen van dien. De ultieme oplossing is om al het veen weg te baggeren. Dan

Jeroen Geurts

is het probleem opgelost, maar daarna heb je natuurlijk geen veenplas meer maar een zand- of kleiplas.”

De zogenaamde brakwaterveenplassen, plassen die onder invloed staan van zoute kwel, hebben nog een extra oplossing voor handen: brak water inlaten. Vanwege de landbouwbelangen in de omliggende gebieden, is dat echter zelden haalbaar. Maar de maatregel zou wel effectief zijn omdat het zout de microbiële afbraakprocessen in de bodem waarbij het fosfaat vrijkomt, sterk remt.

Wankele evenwichten

De hamvraag is echter wel, welke maatregel nu waar het meest geschikt is. Volgens Lamers is dat een kwestie van goed bekijken hoe de situatie lokaal is en welke concentraties er zijn van de ver-

schillende 'sleutel'-stoffen. “We moeten ons goed realiseren dat het herstel van laagveen een complex geheel is en dat je met wankele evenwichten te maken hebt. Een laagveenplas is helder en dan gaat alles goed, ofwel troebel en dan gaat het meteen ook fout. Zo kan een heldere plas met karakteristieke waterplanten plotseling in een keer omslaan naar een troebele algensoep en andersom. Of dat omslaan plaats kan vinden, hangt af van de waterkwaliteit en de bodemkwaliteit. Ik pleit er niet voor om alles uitgebreid te gaan onderzoeken. Met een paar relatief simpele metingen in het water én in de waterbodem, ben je al een heel eind. Dan kun je inschatten of aangepast inlaatbeheer, peilbeheer, visstandbeheer, baggeren of ijzergift een optie is.”

Veenloper

Onlangs kreeg het onderzoeksteam waarin het NIOO, de universiteiten van, Nijmegen, Utrecht en Wageningen, Stichting Bargerveen, Het Wetterskip Fryslân en onderzoeksbureau Witteveen en Bos participeren, groen licht voor de tweede fase van het onderzoek. Daarin zal naar de onderliggende mechanismen worden gekeken. Uiteindelijk zal dat onderzoek moeten uitmonden in een praktische handreiking voor beheerders: de veenloper.

Nieuw 'Kennissenetwerk Ontwikkeling en

Op 12 september zal minister Veerman het officiële startschot geven voor het nieuwe Kennissenetwerk Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit". Daarmee wordt een vervolg gegeven aan het bestaande kennisnetwerk 'Overlevingsplan Bos en Natuur', waarin onderzoekers, beheerders en overheid al ruim vijftien jaar succesvol opereren om concreet de gevolgen van verzuring, vermesing en verdroging van bos en natuur tegen te gaan. Waarom een nieuw kennisnetwerk en hoe komt het er uit te zien?

In 2004 is het idee geboren om het bestaande OBN-netwerk te verbreden naar een netwerk dat zich behalve met herstel, ook met andere aspecten van natuurkwaliteit bezighoudt. Concreet gaat het om Natura 2000, inrichting en soortenbeleid. Bij 'Natura 2000' gaat het vooral over beheer en ontwikkeling gericht op het realiseren van instandhoudingsdoelen en de daarvoor op te stellen beheersplannen. Bij het beleidsdossier 'Inrichting' spelen praktijkvragen die samenhangen met het inrichten van voormalige landbouwgronden naar natuur en de effectiviteit van beheersmaatregelen. Voor het 'Soortenbeleid' is behoud en herstel van populaties van bedreigde en beschermde soorten van belang, hetzij door het treffen van specifieke maatregelen, hetzij door inrichting en herstel van natuurgebieden. Na uitbreiding met deze drie dossiers beslaat het nieuwe Kennissenetwerk Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit, ofwel Kennissenetwerk OBN, het hele terrein van inrichting, beheer en ontwikkeling en vormt daarmee een goede basis voor natuur van hoge kwaliteit.

Aanpassingen in de organisatiestructuur

Het bestaande netwerk zal daarom worden aangevuld met

nieuwe organisaties en andere deskundigheden. Veel bekende OBN-gezichten blijven in het nieuwe netwerk omdat hun ervaring, deskundigheid en inspiratie van groot belang zijn voor de continuïteit van het netwerk. Vertegenwoordigers van Dienst Landelijk Gebied, waterschappen, provincies, Rijkswaterstaat en soortbeschermingorganisaties zullen tot het nieuwe netwerk toetreden.

De motor van het kennisnetwerk zijn de deskundigenteams. In het Overlevingsplan Bos en Natuur waren de deskundigenteams geformeerd rond ecosysteemtypen. Voor het nieuwe netwerk is gekozen voor deskundigenteams naar landschapstype, omdat de ervaring heeft geleerd dat veel problemen die opgelost moeten worden een aanpak op landschapsschaal behoeven. De nieuwe teams zijn:

Deskundigenteam

Heuvelland	alle typen van FGR Heuvelland, m.n. hellinggraslanden en -bossen, en snelstromende beken met begeleidende graslanden, poelen en bossen
Droog zandlandschap	m.n. stuifzand, droge heide, droog schraalgrasland, droge bossen (alle binnen FGR Hogere Zandgronden)
Nat zandlandschap	hoogveen, hoogveenbos, natte heide, vennen (alle binnen FGR Hogere Zandgronden)
Beekdalen	beken en beekbegeleidende wateren, moerassen, graslanden en bossen (alle binnen FGR Hogere Zandgronden)
Rivierengebied	alle wateren, moerassen, graslanden en bossen van FGR Rivierengebied (binnen- en buitendijks)
Laagveen- en Zeekleigebied	alle (kleine en grote) wateren, moerassen, graslanden en bossen van FGR Laagveengebied, Zeekleigebied (behalve zilte inlagen) en Afgesloten Zeearmen (behalve zoute meren)
Duinen en Kustgebied	alle wateren, moerassen, graslanden en bossen van FGR Duinen, zilte inlagen (FGR Zeekleigebied) en kwelders (FGR Getijdengebied)

Heiden vallen voortaan onder het Deskundigenteam Droog Zandlandschap

Beheer Natuurkwaliteit' in september van start

De bemensing van de nieuwe deskundigenteams zal naar verwachting in september gereed zijn.

Inmiddels zijn van ieder team de voorzitter, vice-voorzitter en secretaris bekend. De voorzitters zijn afkomstig van terreinbeherende organisaties en uit dien hoofde

verantwoordelijk voor een goede vraagarticulatie en aansturing van het onderzoek en communicatie van de onderzoeksresultaten. De vice-voorzitters zijn afkomstig uit de onderzoekswereld en krijgen specifieke verantwoordelijkheid voor de behandeling van advies-

aanvragen. De secretarissen zijn allen medewerker van Directie Kennis en zorgen voor het goed kunnen functioneren van het deskundigenteam als zodanig. De "dagelijks besturen" van de teams zien er als volgt uit:

Deskundigenteam	Voorzitter	Vice-voorzitter	Secretaris
<i>Heuvellandschap</i>	Bart van Tooren (NM)	Roland Bobbink (UvU)	Friso van der Zee
<i>Droog zandlandschap</i>	Henk Siebel (NM)	Theo Verstrael (Vlinderstichting)	Pieter Joop
<i>Nat zandlandschap</i>	André Jansen (Unie van Bosgroepen)	Matthijs Schouten (WUR)	Henk Beijer
<i>Beekdalen</i>	Henk de Vries (Fryske Gea)	Renée Bekker (RUG)	Jan Huinink
<i>Rivierengebied</i>	Harrie Hekhuis (SBB)	Karle Šykora (WUR)	Annemiek Adams
<i>Laagveen- en zeekleigebied</i>	Jos Schouwenaars (Wetterskip Boarn en Klif)	Leon Lamers (KUN)	Mariken Fellingner
<i>Kust- en duinlandschap</i>	Anton van Haperen (SBB) Tijdelijk duo met Evert Jan Lammerts	Ab Grootjans (RUG)	Johan Thissen

Verschenen

- B.E. van de Riet, E.C.H.E.T. Lucassen, R. Bobbink, J.H. Willems, J.G.M. Roelofs. Preadvies Zinkflora 2005. Directie Kennis, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, rapport no. 2005/Dk007-O.
- Verkennende studie naar de effecten van drukkbe grazing met schapen in droge heide. Effectgerichte maatregel tegen effecten vermessing in droge heide. DK038-O.
- Herstelmaatregelen in heideterreinen; invloed op de fauna (DK042-O - in productie).
- Evaluatie van effectgerichte maatregelen in multifunctionele bossen. Eindrapport. A.F.M. Olsthoorn & R.J.A.M. Wolf. 23 januari 2006 (DK051-O).
- Ontwikkeling van bomen, vegetatie, voedingstoestand van bomen en de boomgroei in het Nederlandse bos: 1999-2000. Eindverslag meetnet Bosvitaliteit. DK037-O.
- Lamers et al., 2006. Onderzoek ten behoeve van herstel en beheer van Nederlandse laagveenwateren. Eindrapportage 2003-2006 (Fase 1). (In productie)
- Effectgerichte maatregelen tegen verzuring en eutrofiëring in open droge duinen. Eindrapport fase 2. (DK008-O).

Ieder deskundigenteam zal maximaal 15 leden tellen en zodanig worden samengesteld uit onderzoekers en beheerders dat een optimale mix van ervaring en deskundigheid ingebracht kan worden, mede gelet op de verbrede doelstelling van het nieuwe kennisnetwerk.

Het nieuwe netwerk biedt mogelijkheden voor het (tijdelijk) instellen van expertisegroepen, waarbij de voorzitter uit het expertiseveld komt en de secretarisrol wordt ingevuld door DK. Naar aanleiding van de behoefte aan expertise-ondersteuning voor fauna start dit jaar de expertisegroep fauna. Over 2 jaar wordt besloten over eventuele verlenging. Hans Esselink (KUN / Stichting Bargerveen) is als voorzitter benoemd, Dick Bal (DK) is secretaris.

Adviescommissie OBN Kennis belangrijk adviesorgaan

In de oude situatie kenden we de Begeleidingscommissie Kennis (BC Kennis). De BC Kennis wordt opgevolgd door de Adviescommissie OBN Kennis, die DK bijstaat bij het ontwikkelen van kennisagenda's en meerjarenwerkprogramma's.

Deze publicaties kunt u schriftelijk bestellen bij de Directie Kennis van het ministerie van LNV te Ede of via email: dkinfobalie@minlnv.nl.

Ook het beoordelen op hoofdlijnen van preadviezen, eindrapporten van onderzoek(smonitoring), projectplannen en offertes alsmede advisering omtrent (de status van) EGM-maatregelen, inrichtingsmaatregelen, instandhoudingsbeheer (Natura 2000) en specifieke maatregelen behoren tot de taken van de Adviescommissie OBN Kennis.

De Adviescommissie OBN Kennis bestaat uit vertegenwoordigers van de deskundigenteams (voorzitter of vice-voorzitter), expertise-groep(en), de OBN coördinatoren DN en DK, de beleidscoördinatoren DN en DK en een MT lid van DK die voorzitter is. In verband met continuïteit zijn voorlopig aanvullend enkele vertegenwoordigers uit het oude OBN netwerk aan de adviescommissie toegevoegd.

Tijdens de verbouwing blijft de winkel open

Terwijl de nieuwe OBN voorzitters deze zomer aan de slag gaan met

de bemensing van hun deskundigenteam blijven de "oude" deskundigenteams tot half september verantwoordelijk voor lopende zaken. DK zal dit jaar opdrachten voor onderzoek en monitoring verlenen voor die projecten waar reeds eerder in de deskundigenteams en de BC Kennis overeenstemming is geweest. Vanaf half september zullen de nieuwe deskundigenteams aan de hand van de "verbrede OBN-Kennisagenda 2006-2010" nieuwe onderzoeksprojecten formuleren, waarmee na prioritering vanaf 2007 gestart kan worden. Voor het jaar 2007 is het bestaande OBN-kennisbudget opgehoogd van 1,3 miljoen EUR naar 2,1 Miljoen EUR. Er wordt gewerkt aan een structurele ophoging van

het OBN-kennisbudget, zodat op een adequate wijze invulling kan worden gegeven aan de verbrede taakstelling van het nieuwe Kennisnetwerk Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit. Daarnaast komen deelnemers aan het kennisnetwerk voor het bijwonen van vergaderingen van deskundigenteams en Adviescommissie OBN Kennis onder voorwaarden in aanmerking voor een vacatiegeldregeling. Met deze vergoeding wil LNV blijik geven van zijn bijzondere waardering voor de voor grote inzet en inbreng van OBN-ers.

Mariëtte Klein beleidscoördinator
Gerard Grimberg coördinator OBN

Dit is de laatste OBN nieuwsbrief oude stijl!

De verbreding van het OBN-kennisnetwerk heeft ook gevolgen voor de OBN-nieuwsbrief zoals u die kent. Naast inhoudelijke verbreding in het kennisnetwerk en aanpassingen in de huisstijl, gaan we ook de verspreidingswijze veranderen. Het volgende nummer zult u aantreffen in het Vakblad Natuur Bos en Landschap. De redactie heeft in dit blad pagina's gereserveerd voor OBN-artikelen, duidelijk herkenbaar midden in het hart. Een paar keer per jaar zult u de OBN-nieuwsbrief in het Vakblad vinden.

Het Vakblad Natuur Bos en Landschap is voortzetting van het vroegere Vakblad Natuurbeheer en het Nederlands Bosbouw Tijdschrift. Het Vakblad Natuur Bos en Landschap is een onafhankelijk tijdschrift, dat een spil wil zijn in de informatievoorziening naar beheerders en eigenaren over alles wat te maken heeft met – zoals de naam al aangeeft – natuur, bos en landschap. De grote voordelen van samenvoeging van beide publicaties is de bundeling van nieuws over natuur, bos en landschap en de vaste verschijningsfrequentie. U wordt dan regelmatig van alle nieuwe ontwikkelingen op de hoogte gehouden.

Mocht u geen abonnement op het Vakblad hebben en/of willen, dan kunt u de teksten in pdf-format ontvangen. Daartoe is het noodzakelijk dat u een e-mail stuurt naar de redactie van de OBN-nieuwsbrief (e-mail: a.m.p.de.wee@minlnv.nl).

Wij hopen dat u ook in de toekomst met veel genoegen de OBN-nieuwsbrief zult lezen.

De redactie

colofon

De Nieuwsbrief OBN is een uitgave van de Directie Kennis van het ministerie van LNV. Losse nummers en de genoemde rapporten kunt u aanvragen bij het redactie-adres.

Redactie-adres
Directie Kennis
Postbus 482, 6710 BL Ede
t 0318 822 500

Redactie
Geert van Duinhoven

Vormgeving
Grafisch Atelier Wageningen

Druk
Van Eck en Oosterink, Dodewaard

